

Opgesloten jong-volwassenen en alternatieve gerechtelijke maatregelen"

Dan Kaminski*, Christophe Adam*, Philippe Bellis**, Fabienne Brion*, Yves Cartuyvels***, François de Coninck***, Philippe Mary**, Fiorella Toro*, Michel van de Kerchove***, in samenwerking met Philippe Huynen****

Doel en methode

Het onderzoek "Opgesloten jong-volwassenen en alternatieve gerechtelijke maatregelen" behandelt de vergelijking van de toepassing in het gerechtelijk arrondissement Brussel, van drie strafrechtelijke maatregelen: de opsluiting, de strafbemiddeling en de gemeenschapsdienst.

1. Het eerste onderdeel van het onderzoek (U.C.L.) behandelt de selectie- en productiemechanismen van de populatie die een strafrechtelijke bemiddeling onderging. De nadruk wordt gelegd op de selectieprocessen en criteria die ervoor zorgen dat de magistraten kiezen voor dit type alternatieve maatregelen. Voorts behandelt het de eigenschappen met betrekking tot het sociaal-strafrechtelijk profiel van deze populatie in 1995 en 1996 in zover dit mogelijk was binnen de door de gegevensbank van de bemiddelingsraadgevers gestelde grenzen.
2. Het tweede onderdeel van het onderzoek (U.L.B.) wordt opgebouwd rond een dubbel uitgangspunt. Het eerste vertrekt van twee statistische matrixen, opgesteld voor dit onderzoek en bestaat in de analyse van de sociale en strafrechtelijke trajecten van de delinquente jonge volwassenen in het gerechtelijk arrondissement Brussel, die een GD vervulden in het kader van bemiddeling en probatie in 1995 en 1996. Het tweede uitgangspunt, gebaseerd op gesprekken met het geheel van actoren betrokken bij de GD (rechters en magistraten bij het openbaar ministerie, advocaten, bemiddelingsraadgevers en assistenten bij probatie) verduidelijkt hun praktijk in deze materie en meer bepaald de factoren die ervan worden verdacht een effectieve uitvoering van de GD te belemmeren. Tenslotte laat de samenhang tussen deze twee uitgangspunten toe de GD te toetsen aan de hem toegewezen politieke objectieven.
3. Het derde onderdeel van het onderzoek (F.U.S.L.) bevat twee methodologische hoofdlijnen. Enerzijds wordt met een kwantitatieve benadering van de gevangenisdemografie een beknopte beschrijving gegeven van de strafrechtelijke structuur en de evolutie van de populatie jonge volwassenen in gevangenissen de voorbije tien jaar. Rekeninghoudend met de reeds genoemde obstakels, werd deze beschrijving ontwikkeld op basis van de kruisingen tussen de beschikbare demografische en strafrechtelijke variabelen (leeftijd, geslacht, nationaliteit, burgerlijke staat, inbreuken), in termen van stock en niet van flux, met uitsluiting van de variabelen die ons informatie verschaffen over de sociale eigenschappen van voornoemde populatie. Anderzijds hebben we er met het oog op een kwalitatieve benadering, de voorkeur aan gegeven biografische gesprekken met jonge volwassenen in de gevangenis van Sint Gillis te gebruiken. Deze gesprekken bieden zowel informatie over de socialisatieprocessen en de marginalisering die leiden tot de opsluiting, als over de leefwereld in de gevangenis en de effecten ervan op het traject van de delinquentie.

Onderzoeksresultaten en aanbevelingen

De onderzoeksresultaten tonen een te gering gebruik aan van de alternatieve maatregelen. Factoren van organisatorische aard oefenen een beslissende invloed uit op de miskennis van deze maatregelen en op de beperkte en inadekwate toevlucht die er in wordt gezocht

De resultaten van de kwantitatieve benadering van de gevangenisdemografie tonen het belang aan van het aandeel gedetineerden tussen 18 en 25 jaar in de gevangenispopulatie door het analyseren van de demografische en strafrechtelijke kenmerken. Ons onderzoek

bevestigt, wat het penitenciaire regime betreft, de vaststelling van het falen in termen van resocialisatie en reconstructie. We pleiten voor de invoer van specifieke detentieprogramma's voor jonge volwassenen: intensieve programma's op professioneel vlak, voor fysieke en intellectuele ontplooiing zouden moeten worden uitgewerkt ; vervolgens wensen wij een snelle herinrichting van het juridisch detentiesysteem; tenslotte kunnen wij, zoals veel anderen voor ons, enkel de opening van de gevangenis voor de buitenwereld aanmoedigen.